

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/139/2018
Identifikačné číslo spisu: 1708203914
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1708203914.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. G. bývajúcej v G., zastúpenej FORTITUDINE, s.r.o. Advokátska kancelária, so sídlom v Dunajskej Strede, Čukáraboň č. 7332/2A, IČO: 47 257 067, proti žalovanému O. G. bývajúceho v G., zastúpeného Mgr. Andreou Rusnákovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Heydukova č. 16, o vylúčenie z užívania rodinného domu, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 6 C 38/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. októbra 2017 sp.zn. 15 Co 135/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala, aby bol žalovaný vylúčený zo spoločného užívania nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území G., evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom Senec, katastrálny odbor, stavby označenej ako rodinný dom so súpisným číslom XXX, parcely registra „C“ číslo XXX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie (ďalej len „predmetná nehnuteľnosť“). Žalobu odôvodnila tým, že predmetnú nehnuteľnosť nadobudla spoločne so žalovaným do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v podiele XX/XXX. Ich manželstvo bolo od začiatku (24. februára 1984) problematické, často vznikali medzi nimi hádky. V období od novembra 2006 do januára 2008 sa konflikty medzi nimi stupňovali, došlo k viacerým fyzickým a psychickým útokom žalovaného voči žalobkyni, z dôvodu ktorých žalobkyňa na žalovaného podala trestné oznámenie. Proti žalovanému bolo vyšetrovateľom ÚJ a KP Senec uznesením z 31. januára 2008 č.k. ORP-124/3-OVK-BH-2008 vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona.

2. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prevej inštancie“) uznesením z 20. mája 2008 č.k. 6 C 38/2008-20 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému zakázal vstúpiť do predmetnej nehnuteľnosti na čas do rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 6 C 38/2008 (ďalej len „neodkladné opatrenie“).

3. Okresný súd Pezinok rozsudkom z 8. marca 2017 č.k. 6 C 38/2008-310 žalobu zamietol, zrušil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia a žalovanému priznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že pri posúdení daného sporu vychádzal z rozsahu vlastníckych práv evidovaných v katastri nehnuteľností, ktoré považoval za správne, a to že spoluvlastnícky podiel o veľkosti XX/XXX je v bezpodielovom spoluvlastníctve strán sporu a spoluvlastnícky podiel o veľkosti XX/XXX je vo vlastníctve žalovaného. Vzhľadom na uvedený právny stav s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka tak podľa jeho názoru vznikla zásadná prekážka uplatneného nároku žalobkyne o úplné vylúčenie žalovaného z užívania predmetnej nehnuteľnosti. Na posudzovaný prípad nebolo možné vzhľadom na zistený skutkový stav použiť ani právne možnosti týkajúce sa podielového spoluvlastníctva. Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo preto potrebné v danom prípade najskôr vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo a až následne prípadne upraviť režim hospodárenia so spoločnou vecou podľa § 139 Občianskeho zákonníka, respektíve podielové spoluvlastníctvo zrušiť a následne vyporiadať.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 11. októbra 2017 sp.zn. 15 co 135/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, ako i jeho právnym posúdením veci.

5. Žalobkyňa proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní uviedla, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie práva na spravodlivý proces namietala v súvislosti s nedostatočným zistením rozhodujúcich skutkových okolností, nedostatkom riadneho odôvodnenia rozsudku, nevykonaným potrebného dokazovania, ako i nesprávnym právnym posúdením veci. Žiadala rozsudky oboch súdov nižšej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení sa k dovolaniu uviedol, že dovolanie žalobkyne považuje v celom rozsahu za zmätočné a nedôvodné.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

9. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľkou

namietanej procesnej vade.

10.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

10.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

11. Pokiaľ dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

11.1. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

11.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinělých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

12. V súvislosti s namietanou vadou konania spočívajúcou v nedostatočnom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá nedostatočné zistenie rozhodujúcich okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo

108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť dodáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

13. Obdobne prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

14. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku vo veci samej a pomerom hlasov 2 : 1 vo výroku o trovách dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.